

Sønderjylland

Dansk Sprog i Tønder.

Fra Tønder skrives til "Glensborgs Avis":

Det er ikke blidekaar, vort Folkesprog maa friste her i Byen. Af Folkesprogen er det helt jaget ud. Folkesprogen maa det fremmede Sprog straks den første Dag i Stoledstolen, og for at høde paa denne Unaturlighed har Folket fundet paa at tale Tyk til Børnene, en endnu større Unaturlighed, men som i Tidens løb er blevet saa indgroet, at man synes, det er noget saett og umuligt at tale Modersmalet til sine egne Børn. Saa vidt kan Unaturlighed og Uvane drives, at ikke alene Børnen kan blive til en anden Natur, men endogsaan Iwanen.

Vort Modersmålet, der af Digeren behyndes som en ødelægning, brænder, fordi hun er saa ung og fer saa yndig ud, maas nu kun komme i Kirke en Gang om Maaneden i den By, hvor Vorson stod fine først dansks Salmer for at høde paa den Unaturlighed, at man sang tyk Salmer til den danske Gudsstjerneste i den samme By, hvor Vorson Valhafar Petersen, Seminarielets Stifter, i 1778 afgav den Erfaring, at Presterne under de gottorpske Hertinger svæde den Misbrug af præstiske Tyk og derved voldte megen Ufærd og Hindringer for Gudsstjerneste.

Og i Retsalen, hvor Folkesprogen bleve forhandles, maa Folkesprogen set ikke komme til Orde, men jaenstilles med Kinesisk eller Russisk, der maa oversettes af en Tolk.

Det var fra Tønder, at de tofste Advokater i sin Tid begrundede en Anmodning om Attestatsen af dansk Retsprog med, at — Advokaterne ikke var det danske Sprog mestige.

Og i det offentlige Liv, ved Folkesprogen politiske, nationale, sociale og økonomiske Tørv dræsset, er Folkesproget forbudt her i Byen, ifølge Mundkurvparagraffen.

En Taf fra Sønderjylland.

Fra P. Petersen, Havnemøllen i Fredericia, som godhebsfuldt har påtaget sig af døde Nordregn P. Bognens mangeaarige Gerning, hvad Indsamling og Forsendelse af Bøger til Sprogsforeningen i Albenraa angaaer, har jeg nu til Juuen modtaget over tre Tysind nye Julehæfter, bestemte til Uddeling i ubemidlede danske Hjem i Nordvestjylland, — hvilken Uddeling det ved hjælp af Sprogsforeningens Tillidsmand ogfæl i Hovedsagen er løftedes os at saa udsett.

Det er mig bekendt, at et Antal longerigste Blad bevedrigtigt har udnævnt deres Salter for et Opraab fra P. Petersen om at sende ham Bøger og Julehæfter, for hvilket jeg herved bringe vedkommende Reaktioner vor Sprogsforenings Taf. Og maa jeg saa endnu bede om samme Blad om at bringe Sprogsforeningens og de højberudske Hjems Taf til alle de mange, voksne og Børn, Mand og Kvinder, i Kongeriget, som har stanlet Bøger eller Venge til Bøger til Uddeling i de nordvestlige Hjem. De har derved varet med til at børne om Sproget i Børnenes Mund — til at uddelde Hjernet om vor Moders gamle Gaard.

Albenraa, i Januar 1914.

M. Andreessen.
Sprogsforeningens Formand.

Sønden Kongens.

Folkelingsmand Stau-

nning forbudt i

Glensborg.

Glensborg, 7. Jan.

Folkelingsmand Stauning skulde efter Indbydelse af de herværende Socialdemokrater paa Fredag her i Byen have holdt et Foredrag, hvori han vilde drage en Sammenligning mellem den danske og den venskønske Folkevalgt.

Regeringspræsidenten i Slesvig har nu forbudt Foredraget.

Stauning maa hverken tale paa Danmark eller Tyk.

Sønderborg. Østholsdal. (Dyp.) Den 8. Jan. dyde efter 14 Dages Søgeleje Jørgen Jensen paa Saksgaard. Han var født i Snogebæk paa Sundved den 12. Juni 1842. Hans Mæn er kendt over hele Nordvestjylland og langt ud over dette Grenseland. I 40 Aar har han haaret som en af Nordvestjyllands dygtigste Landmand.

Jørgen Jensen overtoget sin Farvergaard i Aaret 1868. I Gl-

jærderne begyndte han at drive Fugstal og anlagde et Fællesmøjeri. I Birkerne begyndte han at blive landstændt som Fugstaler. Kornsorterne Nordvestjyllands Kamperug og Kampebjerg er fremsteds af ham. I Aaret 1892 løbte Jørgen Jensen Saksgaard i Ulkebæk Sogn, og han folgte fort efter Gaarden i Snogebæk. I 19 Aar drev han Saksgaard med stor Dogtighed, i 14 Aar tilsig en Rabogaard, han fik i Fugstal. Man skal aude hele Agsøder, og ikke halve eller trefvært, sagde Jørgen Jensen ofte, og han forstod at aude hele Agsøder. Mæn Landmand har studeret ved at se Agsøderne paa hans Mark. Han var en af de første, der fik Kunligsdronning i sin Ejendom.

Det var en Selvstige, at Jørgen Jensen blev Formand for Alfist Frøsalvselskab, da dette oprettedes for nogle Aar siden. Nu til April fulde han være flyttet til Sønderborg for studig at være ved Forreningerne. I Juledagene blev han imidlertid syg, og næste Dag afskedt sig ved Døden.

Jørgen Jensen blev i sin Ejendom som Optant. Det vinte ham, at han ikke kunde føle sig tryg i sin Ejendom; men han vilde ikke tigge om at blive preussisk Undersaat.

Hjerting. Jordfærd. (Hmd.) Fredag den 2. Jan. jordfærdedes Mejeribjægeren Gundesen under mindeligt for Deltagelse fra nær og fjern. Kisten stod i Fjordamshuset, som var pyntet med Gront og Juletræer.

Han talte først Pastor Dykse. Han omtalte det gode Forhold og lykke Samliv, som altid har haadt ved Mejertjenesten. Og fremhævede især Trofastheden som det, der mere end noget andet fædetegnede den afhøje.

Efter Pastor Dykse tog Gaardejeren H. P. Hansen Ordet for paa Børnene. Begge at sige Jens Gundesen Taf og eare hans Minde.

Efter Jordfærdstilfællen blev Mænen af Børn og Børnene baaret til Graven.

Jens Gundesen var en Søn af den gamle, lende Lærer i Dover, Morten Gundesen, hvem mange paa Næs Petersen. Saa kom jeg til at tanke paa, at "Danfæren" maaest ikke føle sig ved omkring i sin Ejendom, men streng Lærer af den gamle Skole. Fra Hjemmet her leerte Jens Gundesen den Orden og Nærsfærdshjælps, som senere kom til at præge hans eget Liv saa stærkt. Men han vil ogsaa af alle dem der kom i Bergring med ham, mindes som den højstvillige og godhjertede Mand, han var.

Med Jens Gundesen er ikke blot en dygtig Fagmand, men ogsaa en god dansk Mand gaet bord, der nod sine Medborgeres Tillid i ubemidlede danske Hjem i Nordvestjylland, — hvilken Uddeling det ved hjælp af Sprogsforeningens Tillidsmand ogfæl i Hovedsagen er løftedes os at saa udsett.

Det er mig bekendt, at et Antal longerigste Blad bevedrigtigt har udnævnt deres Salter for et Opraab fra P. Petersen om at sende ham Bøger og Julehæfter, for hvilket jeg herved bringe vedkommende Reaktioner vor Sprogsforenings Taf. Og maa jeg saa endnu bede om samme Blad om at bringe Sprogsforeningens og de højberudske Hjems Taf til alle de mange, voksne og Børn, Mand og Kvinder, i Kongeriget, som har stanlet Bøger eller Venge til Bøger til Uddeling i de nordvestlige Hjem. De har derved varet med til at børne om Sproget i Børnenes Mund — til at uddelde Hjernet om vor Moders gamle Gaard.

Albenraa, i Januar 1914.

M. Andreessen.
Sprogsforeningens Formand.

Maugsrup. Funden død.

Onsdag Eftermiddags den 7. Jan. i Mørkningen vilde den næsten 80aareige kone Inger Marie Hansen her i Byen besøge sin Naboerste. Undervejs derhen er hun imidlertid falden, og da man senere fundt hende, laa hun med Hovedet nedbaa i en Vandbøyt og var død. Vigt bragtes til hendes Hjem. De nærmere Ensfæder ved Wulfsen fandtes ikke.

Til er nemodigt at se de gamle trodsomme Stridsmænd segne; men vor Tøst maa det være, at det endnu er Mand nok i Sønderjylland, der vil løste den gamle Jane og kompe videre for Sandhed og Ret. (G. Av.)

Barnes. En af Veteranerne fra 1864. Aftagtsmand Jakob Krog i Vorup, døde Lørdag den 3. Jan efter saa Dages Søgeleje.

Til er nemodigt at se de gamle trodsomme Stridsmænd segne; men vor Tøst maa det være, at det endnu er Mand nok i Sønderjylland, der vil løste den gamle Jane og kompe videre for Sandhed og Ret. (G. Av.)

Barnes. En af Veteranerne fra 1864. Aftagtsmand Jakob Krog i Vorup, døde Lørdag den 3. Jan efter saa Dages Søgeleje.

Til er nemodigt at se de gamle trodsomme Stridsmænd segne; men vor Tøst maa det være, at det endnu er Mand nok i Sønderjylland, der vil løste den gamle Jane og kompe videre for Sandhed og Ret. (G. Av.)

Barnes. En af Veteranerne fra 1864. Aftagtsmand Jakob Krog i Vorup, døde Lørdag den 3. Jan efter saa Dages Søgeleje.

Til er nemodigt at se de gamle trodsomme Stridsmænd segne; men vor Tøst maa det være, at det endnu er Mand nok i Sønderjylland, der vil løste den gamle Jane og kompe videre for Sandhed og Ret. (G. Av.)

hvor han fik H. A. Krügers i Vorup, gift med Datteren, Boline, gift med Lærer Smith.

Wægefæret har haft 12 Børn, hvoraf 8 er i Live. Der er 30 lebende Børnene og et Barnebarnsbarn. Smith har i 40 Aar forestaet en af Sparefæsterne i Bisby, og det gamle Wægefæret er forholdsvis roff.

Ballum. Sognets Aldste. (A. T.) Tidligere Jordemoder Katrine Clausen i Harknag Ballum fyldte Mandag den 5. Jan. 90 Aar. Matronen Clausen har altid været statder og agtet for sin Dogtighed og Redebonhed til at hjælpe og lindre baade legemlig og andelslig. Den gamle grædende General springe af Sted tilbage op ad Dobbelskaffen. Men saa kom den Levnetsmidler.

Aabenraa. Stor Haugt. Hverværende og fremmede Fjellere indbragte Estermiddagsdags den 4. Jan. 3000 til Bræslinger, hvoraf sidste Delen sendtes sydwa.

— De saaede Fjellere fundne. For 14 Dage siden rejste Fjeller Lausen den yngre til Langeland, hvor han fulde hente en Motorbaad. Faderen havde løbt. Tredje Juledag rejste Faderen bagter for at hjælpe Sønnen. Siden da havde deres Baarstrengere her i Byen ikke haft noget fra dem. Paa Fjeltparset paa Langeland blev der meddelt, at Zader og Son var afrejst derfra med Motorbaaden. Her i Byen nærede man alvorlig Bekymring for de to Fjellere.

Lørdag den 3. Jan. blev Motorbaaden imidlertid funden i stærk bølger ved Tilstland. I det stormfulde Vejr var de drevne hjælpernes omkring paa Gavel i 3 Dage og næste dag overværet af Motorbaaden.

At der blev Glæde i Hjemmet, hvor man frugtede det værste for Manden og Sønnen, er indlysende.

Peder Hansen, Fjord, Montana.

Webster Groves, Mo.

Flere Gange er Tanken kommen til mig, at jeg skalde ikke noget til "Danfæren", men af Flere Grundene er det hidtil blevet derved. Men nu vil jeg brænde og meddel til fra Bethania d. ev. luth. Menighed, da vi i 1914 har opleveret noget forligt stort, nemlig at en af 20 Mennester belander sig at være blevet indbøjet i Guds Rig.

I langere Tid har Guds And arbejdet kraftigt blandt vores Kirkesmede, men det hiderindtil blevet derved. Men nu vil jeg brænde og meddel til fra Bethania d. ev. luth. Menighed, da vi i 1914 har opleveret noget forligt stort, nemlig at en af 20 Mennester belander sig at være blevet indbøjet i Guds Rig.

Men som jeg sagt; jeg var med. Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Nogen som er vedtægtet, jeg var med. Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Men som jeg sagt; jeg var med. Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.

Det gjaldt jo ogsaa denne Gang Danmarks Ere; det gjaldt Sønderjylland, mit Dædeland, der, hvor saa mange en Kamp er blevet vundet, der, hvor der har modtages fra Suds.